

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Quinta Synodus rogat Vigilium ut ad Concilium accedat, & cœtui præsideat; missa etiam amplissima & insigni legatione. Qui respondet se suam sententiam Principi porrecturum seorsim à synodo. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

agnoverunt, ut absque ejus sententia nihil in Ecclesia decerni possit: quam quidem per epistolam & per Legatos, qui vice sua synodo praeſidebant, explicare consueverat. In de manavit vox illa Macedonij Patriarcha C.P. qui Anastasio Imperatori, Chalcedonensis Concilij nomen abolere fatagenti, id que à Macedonio exigenti, respondit hoc fieri non posse sine Concilio Oecumenico, cui Papa praeſideret. Χαρος οικουμενης συνδει εχθρον των της συνεδριας Ρωμανον επιστοτον θεον ποιει ελεγεν. apud Theodorum Anagnostem.

X. Quare tantopere laborabat Quinta Synodus Oecumenica ut Vigilius Papa, qui Constantinopoli aderat, ad synodium accederet, & cœtui praeſideret. Tanta verò dignitatis apostolicæ sedis ratio habita fuit, ut licet Nestorius Archiepiscopus Constantiopolensis & Dioscorus Alexandrinus à Synodo Ephesina & à Chalcedonensi per tres Episcopos tantum evocati fuerint, Vigilius ter invitatus fuerit ad Concilium per tres Patriarchas atque decem & septem Metropolitas, quibus ultima vice tres Patricios & Quæstori suum Iustinianus Imperator adiunxit. Ille verò cum eis convenire noluit, sed suam sententiam, seorsim à synodo, Principi se porrecturam dixit. Itaque in hoc rerum articulo de quaſtione proposita decernere Quinta Synodus sibi liberum esse duxit, etiam abſente Pontifice, quod diſertè in definitione sua adnotavit; ubi quoque Vigilius sententiam sequi se non obſcure profiteretur. Vigilius verò suo Constituto confirmavit definitionem synodi: quæ tunc sine controverſia synodi Oecumenica nomen prætulit. quod adnotatum est à Concilio Sexto: *Vigilius Iustiniano consensit; & Quinta Synodus constitit: Br̄xios Iουσιαρον συντεφάννε, και τοις πέμπτης συνέδριον.*

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

I. **C**OGOR hoc loco paulisper remorati lectorem, ut Socratem eximam suspicione maleſidei in qua eum ponere voluisse vifus est nuper Henricus Valesius vir clarissimus; simul ostensurus, quod inſtitutio mei ratio postulat, veriſſimam esse obſervationem illuſtrissimi Archiepiscopi, qui Socratem ea quæ ſcribit de canone ecclæſiaſtico, quo cayetur ne res Ecclesiæ ſunt normam dirigantur præter auctoritatem Romani Pontificis, traxisse ait ex epiftola Iulij ad Orientales. Proponam itaque primum Socratis locum inregum, tum verò annotationem Valeſii, & rationes quibus ego permovere ut credam injuria vapulare hoc loco Socratem; ut coram politis in omnium oculis utrorumque argumentis, lector facilius judicet quis

Tom. II.

corum in culpa sit. Hæc ſunt verba Socratis: *Julius Soc. lib. 3. itaque contrarii literis ad ipsum missis, reſcribens Epis- cap. 27. scopis qui Antiochiae conueriant, graviter conqueſtus eſt, primum quidem de acerbitate ipſorum epiftolæ, deinde quid contra canones ipsum ad synodium non vo- cassen, cum ecclæſiaſtica regula interdictum ſit ne pre- ter ſententiam Romani Pontificis quidquam ab Ecclæſia decernatur. Valesius illa non videns apud Socratem, confidenter pronuntiat ea nupſiam in illa epiftola legi, Iulium porro nihil dicere de regula illa ecclæſiaſtica. Quod verò addit Socrates, inquit Valesius, Iulium in ſuis litteris conqueſtum eſſe quid ipsum non inviatiſſem ad synodium, regulam enim eſſe ecclæſiaſticiam ut abſque conſenſu Epiftoli Romani nihil in Ecclæſia decerni poſſit, id in epiftola illa nupſiam legitur. Et paulo poſt, de eadem Iulij epiftola loquens, hæc addit: Sed de illa ecclæſiaſtica regula nihil dicit.*

II. Antequam ulterius progrediamur, conſtituendus eſt verus ac genuinus ſentens verborum Socratis, ut videamus an conguere poſſint cum verbis epiftolæ Iulij. Ait ergo Socrates, Iulium, cum accepit literas quas ad eum perſcriperant Epiftoli Antiochiae congregati adversus Athanasiū, ad eos reſcribentem graviter conqueſtum eſſe de acerbitate ipſorum epiftolæ, deinde quid contra canones ipsum ad synodium non vocaſſent, cum tamen ecclæſiaſticus canon dicat non oportere res Ecclæſiarum ad normam dirigere præter auctoritatem Romani Pontificis. *Vide Simeonis Metaphratis in. cum inſta cap. 14. hujus libri §. 2.*

III. Hanc explicationem probant ſequentia verba. Ait enim: *Epiftoli enim erant qui patiebantur, & non vulgares Ecclæſie que iſta patiebantur, ſed quia ipſi Apoftoli ſuam opera ad fidem inſtruxerant. Cur igi- tur, & in primis de Alexandrina civitate, nihil nobis ſcribere voluſiſ? An ignari eſti hanc conſuetudinem eſſe ut primum nobis ſcribarur, ut hinc, &c. quod juſtum eſt definiiri poſſit. Quapropter ſi iſtis hujusmodi ſuſpicio in Epiftolam concepta fuerat, id huc ad noſtram Ecclæſiam referriri oportuit. Nunc autem nos, quos certiores minime fecerunt, poſtquam jam egerint quod libuit, ſuffragatores ſue damnationis, cui non interfui- mus, eſſe volunt. Arbitror his verbis manifeste expreſſam eſſe Iulij querelam adverſus Orientales, quo-*

E ij

synodum adversus Athanarium celebrassent se inconsulto , cuius ante omnes erat expectanda sententia cum ea consuetudo sit , ut ad Romanam Ecclesiam referri oporteat de majoribus causis , ut deinde quod iustum est definiti posit ab omnibus , id est , communibus suffragiis Episcoporum occidentalium & orientalium . Male autem fecisse Episcopos orientales , quod ipsum non admonuerint de Concilio celebrando . itaque frustra petere eos ut consensum suum addat sententiis adversus Athanarium & Marcellum latiss , cum ipse neque vocatus ad eam synodum fuerit , neque illi interfuerit .

I. Scio non extare in epistola Iulij verba illa quae ex Julio refert Socrates , nimurum fixum ecclesiastico canone esse non oportere præter auctoritate Episcopi Romani Ecclesiæ regulare , κανόνη ; neque illa Sozomeni , quæ ex eadem epistola refert : ἐπὶ τοῦ λεπτικὸν , ἀκριβὲς ξεπίπει τὸ πολὺ τομένη περὶ τοῦ πολύων διατάξεων . Quæ sic verba sunt ab Henrico Valecio : Legem enim esse pontificiam , ut pro irritis habeantur quæ præter sententiam Episcopi Romani fuerint gesta . Scio , inquit , hæc non extare in epistola Iulij , ut necesse non erat reddi ipsamet verba . Satis enim fuit historicis illis si sensum verborum Iulij redderent . Id vero illos fecisse manifestum est . Ait enim Iulius canone ecclesiastico constitutum esse ut causa Ecclesiæ apostolicarum non definiuntur inconsulta sede Romana ; hanc esse confueritudinem ut primum ad eam scribatur , ut deinde quod iustum est definiti possit communibus suffragiis Episcoporum occidentalium & orientalium . Frustra petere ab eo orientales ut consensum suum addat rebus iam constitutis . Hoc est dicere secundum Socratem & Sozomenum . Debuferatis , ô Episcopi qui apud Antiochiam convenitis , debuferatis primum vocare nos ad Concilium , hoc est , primum nobis scribere de hac causa , cùm sciretis canonem sive legem ecclesiasticam esse , seu illa scripta esset , sive confuetudine tantum inducta , ut nihil gravioris momenti agere in Ecclesia liceat absque auctoritate nostra . Itaque quoniam judicium non servato ordine peregitis , judicium quod à vobis lumen est absentibus nobis , cùm consensu nostro præterea destituantur , quem non obtinebitis , irritum erit .

V. At, inquires, ubinam est *sicut* ille *legatus* cuius meminit Sozomenus? Iam respondi necessarium non esse ut historicus retineat ipsam etiam auctorum verba ex quibus historiam suam conficerit; & adhuc responderem possum uti putas etiam Socratem & Sozomenum, qui diversis omnino verbis usi sunt in hac causa, tametsi uteque se profiteatur accepisse ex epistola Iulij. Quod enim Sozomenus dixit *non legatus*, alter dixit *ēkouastas* καύεται. Quin & interpres quoque interdum supplet sensum auctorum suorum; ut etiam Valesij exemplo probare possumus. Legitur apud Eusebium in libro 111. de vita Constantini cap. viii. ὡρίτος τὸ γαλατικὴ ταπεινία, καυσταῖνος τὸ ἀττικὴ φρεγία, τὸς τε αὐτοῖς ταῦτα ἔχεται. Ponunt item, *Galatia*, *Pamphylia*, & *Cappadocia*. *Aisia* quoque, & *Phrygia*, *lethūssimum quemque ex suis prebutere*. Hunc locum describens Socrates, *Galatiam & Cappadociam* omisit, & *Pamphyliam post Asiam & Phrygiam* nominavit, quamvis apud Eusebium prior ordine recentita inveniatur. Nam haec omnino sunt verba Socratis, ex Eusebio, ut ipse ait, ad verbum descripta: ὡρίτος τὸ ἀττική, φρεγία τὸ γαλατικὴν, τὸς τε αὐτοῖς ταῦτα ἔχεται. Et tamen Valesius, ne quid heic Eusebianum deesset, versionem quam Eusebium dederat, integrum retulit ad hunc locum, supplens videlicet errorem So-

cratis, & quæ ab eo præposto[r]e dicta erant in ordinem revocans. Nam in iiftius verfione sic ad verbum redditus à Valeſio est locutus Euseb[ius]: *Ponnis item Galatia, Pamphylia, & Cappadocia; Asia quoque, & Phrygia, letellissimum quemque ex suis prebvere.*

V. Ecclesiasticum illum canonom, cuius ex Iulio
meminit Socrates, Nicænum sextum esse probat illu-
strissimus Archiepiscopus. Quod si quis tamen con-
tentiom in verbi controversia ponere velit, rejecta-
que eruditissimi antistitis explicacione adhuc quarren-
dum putat de quo canone ecclesiastico loquatur Iu-
lius, possum non incongruè respondere canonem il-
lum sive legem sacerdotalem nihil aliud esse quam
confuetudinem illam quæ exigebat, quemadmodum
contendit Iulius, ut de majoribus causis ad apostoli-
cam sedem referretur. Legum enim alias esse scriptas,
alias verò non scriptas, quæ confuetudine & uita mi-
tuntur. Nam & *τέκνα* aliquando significat confuetudi-
nem. Et *xarpi* apud auctores ecclesiasticos significat
regulam & normam vivendi. Rегularum autem ecclae-
siasticarum quædam ordine & canone tenentur, quæ-
dam confuetudine firmata sunt; ut in Concilio Car-
thagino habito anno c d x viii. disseruit Faustinus
Episcopus Potentinus, Legatus Romanae Ecclesie,
Itaque sive canonom illum intelligamus de Niceno
sesto, sive de regula ecclesiastica ex confuetudine de-
scendente, manet idem verborum sensus. Ab hac ig-
nitur contentione disputationis animum curámque la-
ximus.

V L I · Sed autem quam huic Additioni finem impo-
nam , necessarium mihi videtur , id quod in prima li-
bri iustius editione fecimus , admonere lectorum , hanc
de Legatis Dissertationem ab illustrissimo Archiepi-
scopo scriptam esse anno M D C X L I , nondum inventa
decretales Papae Vigilii epistola pro confirmatione
Quinta synodi , que anno tantum sequenti emissa in
lucem ab eo est . Si tamen , cum ista scriberebantur , epi-
stola illam Marca praे manibus habuisset , haud
bié ejus auctoritate usus esset ad probandum Quintam
Synodus à Vigilio confirmatam fuisse , quemadmo-
dum illud ipsum testimonio Sexta Synodi probavit in
calce iustius capit. Ceterum epistolam illam Vigili ,
unam cum illustrissimi Archiepiscopi ad eam Disserta-
tionem , in gratiam eruditorum typis Francisci Muguet
exprimi curavimus eodem tempore quo secunda hac
istiarum Dissertationum editio procuratur in officina
eiusdem typographi .

C A P Y T X I I I .

Synopsis.

I. Reverentia sedi apostolica debita, in Concilio Sexto exhibita fuit. Agebatur de proscribendo errore Monothelitarum. Ei preferuerunt Legati Pape Agathanis: qui iure primatus de questione proposita retulerunt, & quanam esset apostolica sedis sententia significarunt. Imperator ordinis judiciorum imminebat. Macarius Antiochenus damnatur.

I I. Legati recitante testimonio patrum qui duas in Christo volumates & operationes predicabant. Ea conferri cum authenticis patrum codicibus postulant aliquot Episcopi. Epistola Agathonis suscepit sunt ad synodo, tanquam à Spiritu sancto dictata. Anafolius Bibliothecarius explicatur Ritu conjecturae & reprobatur.

III. Actione x. facta est publicè collatio locorum ab Agathone citatorum. Item locorum quibus heretici